

Іван Котляревський

Хто не знає безсмертної "Енеїди", якою понад двісті років захоплюються мільйони українських читачів?!

А чи знаєте ви, що автор цього твору пережив у своєму житті двобої на шаблях, дипломатичні доручення, дуелі, нещасливе кохання. По при все це він залишався життєрадісним, веселим і дотепним. Іван Котляревський був хоробрим і мужнім, справжнім українським лицарем.

Навчання в семінарії, кар'єра канцеляриста не дуже його приваблювали, тож він узявся вчителювати в заможних родинах. В одній з таких родин припала йому до серця гарна співуча дівчина-кріпачка на ім'я Наталка. Вона настільки полонила його, що він вирішив викупити її з кріпацтва, але поміщик тільки поглузував з такої забаганки горопахи вчителя.

Але Котляревський на цьому не зупиняється, вступає на військову службу, сподіваючись дослужитися до офіцерського звання, щоб вести переговори на рівних з поміщиком-кріпосником..

Через два роки дістав звання прапорщика, і тоді ж в полку з'явилася цікава книга "Енеїда" І.Котляревського, власне, надруковані без згоди автора три частини незакінченого твору, що ширився по Україні у рукописних списках. Відразу після появи цього твору, в полку було організована дружня вечірка, на якій було виголошено багато тостів за талановитого автора. Один з офіцерів, що знав І.Котляревського з часів вчителювання, почав розп'ятуватись, як він хотів зневажити дівчину-кріпачку. Страшенно обурившись, І.Котляревський з іронічною усмішкою підняв келиха за "мерзотника й негідника". Дуель була неминуча...

Наступного ранку на березі Дніпра пролунали два постріли. Одна з куль зірвала погон з плеча автора "Енеїди", а інша скосила негідника. Іван Котляревський отримав срібну татарську шаблю, яку щороку присуджували тому, хто виявляв лицарську сміливість.

Після всього цього він міг би братися за викуп з кріпацтва коханої дівчини, але почалася російсько-турецька війна 1806-1807 рр., і він опинився на фронті в штабі командуючого корпусом, мав уже чин штабс-капітана.

По закінченню війни І.Котляревський вийшов у відставку і цілком віддався літературній творчості. Проте влітку 1812 року в душі поета прокинулось воєнне завзяття. За сімнадцять днів він сформував на Полтавщині козачий кінний полк для боротьби з Наполеоном. Іван Котляревський не мав своєї родини - за роки військової служби та житейської суєти загубив Наталчині сліди.

Пам'ять про кохану дівчину ожила в імені і образі героїні його п'єси "Наталка Полтавка", що разом із безсмертною поемою "Енеїда" стали безцінним надбанням культури нашого народу.

Пісня Івана Котляревського з п'єси "Наталка Полтавка"

Де згода в сімействі
Де згода в сімействі,
Де мир і тишина,
Щасливі там люде,
Блаженна сторона.
Їх Бог благословляє,
Добро їм посилає
І з ними вік живе.
Де згоди не має,
Де мир не царить,
Там щастя не витає,
Добром їх не дарить.
З хором їм пожитки,
Худоба і дітки,
Все марно біжить.

Пошли ж, Боже, радість
І миру покров
На нашу господу,
На вбогий сей кров.
І тихее щастя,
І в мислях соглася,
І щирую любов.

Матеріал підбрала подр. Неля Лавриненко